

СТАЛИЙ РОЗВИТОК РАДІОАКТИВНО ЗАБРУДНЕНИХ ТЕРИТОРІЙ

На сьогоднішній день, для України є дуже важливі та актуальні всі питання сталого розвитку. Вченими створено значний науковий доробок, який заклав підґрунтя новим орієнтирам розвитку країни на засадах постіндустріальної економіки. На жаль, не достатньо уваги було приділено питанням дослідження та обговорення проблем сталого розвитку на територіях, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС.

Аварія на Чорнобильській АЕС призвела до широкомасштабного радіоактивного забруднення довкілля, внаслідок чого значні площі земельних ділянок зазнали потужного радіоактивного забруднення. Особливо сильно забрудненими є ділянки ближньої зони ЧАЕС (3-5 кілометрів на захід та північний схід від станції). Характер та масштаби аварії змусили Україну розв'язувати нові, дуже складні проблеми, актуальність яких особливо зросла у постчорнобильський період. Зона радіоактивного забруднення є частиною території, землі якої виведено з господарського обігу. Значна частина територій складається з природних угідь, які є цінними у природоохоронному та науковому сенсі і підлягають охоронному режиму заповідання. Поряд із тим ця територія залишається місцем проживання значної кількості людей і є осередком національних, духовних та культурних цінностей. В умовах необхідності відродження територій, постраждалих унаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, існує гостра необхідність максимальної активізації роботи у напрямі сприяння їх соціально-економічній стабілізації. Завдання щодо переходу радіоактивно забруднених територій на шлях сталого соціально-економічного розвитку передбачає необхідність розроблення відповідної комплексної регіональної програми. Саме тому, запровадження та підтримка концепції сталого розвитку радіоактивно забруднених територій на сьогодні є важливою не лише для України, але і для міжнародної спільноти.

З часу аварії минуло вже 30 років, чимало принципів змін відбулося на радіоактивно забруднених територіях. По-перше, значно поліпшилась радіаційна обстановка, що дозволяє здійснювати професійну діяльність з найменшими ризиками для здоров'я на більшій частині території. По-друге, радіоекологічна обстановка прийшла до відносно стабільного, контрольованого і прогнозованого стану. По-третє, знання, отримані у ході наукових досліджень, дозволяють не тільки розуміти процеси і явища, що відбуваються на даних територіях, а й складати обґрунтовані рекомендації та прогнози. Хоча й надалі продовжує існувати ряд актуальних проблем, які потребують комплексного підходу до подолання наслідків Чорнобильської катастрофи та захисту постраждалого населення. Запровадження концепції стало розвитку на радіоактивно забруднених територіях можливе лише за рахунок вирішення наступних завдань:

- забезпечення, вдосконалення, відновлення та підвищення соціального захисту громадян;
- впровадження комплексних заходів щодо реабілітації радіоактивних територій;
- впровадження сучасних методів поводження з радіоактивними відходами;
- реалізація проекту міжнародної технічної допомоги – «План здійснення заходів на об'єкті «Укриття»»;
- врегулювання питань природоохоронної та наукової діяльності;
- екологічне оздоровлення територій;
- проведення своєчасних радіологічних обстежень територій;
- оптимізація інформування населення про радіологічну ситуацію;
- забезпечити посилений моніторинг пожежної безпеки на радіоактивно забруднених територіях;

Саме вирішення цих проблем стане основоположною стратегією напрацювання пропозицій для досягнення, вдосконалення та реалізації концепції сталого розвитку територій, що зазнали радіоактивного забруднення та збалансує еколого-економічну ситуацію в нашій країні. Населені чорнобильські території стануть такими, що повернулись до нормальних умов життя та в них будуть забезпечені радіологічні умови для подальшого сталого розвитку.